

Slavnou baladu *Teskně hučí Niagara* napsal Eduard Ingriš u Svatojánských proudů, dnes „zkrocených“ výstavbou přehrad

Velké dobrodružství Eduarda Ingríše

Text: Petr David st. foto: Petr David ml.

Když devatenáctiletá Ljuba Hermanová dozpívala, publikum povstalo a představení operety *Tramské milování* přerušilo dlouhotrvajícím potleskem. Nevídané. Zpěvačka navíc musela tu nádhernou baladu *Teskně hučí Niagara* opakovat. Slavná píseň, inspirovaná příběhem indiánky Lelawaly z kmene Seneců, nechybí v žádném tramském zpěvníku. Zlidověla natolik, že spousta nás, tuláků, hledících při zvuku kytary do mihotavých plamínků táborového ohně, dlouho ani neznala autora. Tak si ho nyní připomeňme... Tím spíš, že letos to je 30 let od okamžiku, kdy v dalekém Renu vydechl naposledy. Jmenoval se Eduard Ingriš (11. února 1905 – 12. ledna 1991).

Tramské milování

Za „Niagaru“ mohl tak trochu kontroverzní zákon o „oddacích listech“, který notně znepříjemnil život zamilovaným tramským pářům. Při občasných policejních nájezdech končili přistižení „nemravové“, tedy páry opačného pohlaví pod jednou stanovou celtou, na nějaký ten den „v base“.

Byl kolem toho samozřejmě

velký humbuk, čehož využil ředitel a majitel divadla Aréna Antonín Fencel. V roce 1931 napsal libreto *Tramské milování* a požádal Ingríše, aby složil hudbu. A tak vznikla velká revuální opereta, tedy původně jako úsměvná provokace, skládající se z mnoha výpravných obrazů, včetně navození večerní romantické nálady s imitací ohně, chatou a zpívajícími trampy. Ingriš

byl autorem mnoha dalších písní, velmi oblíbená byla skladba *Když odejde děvče*, spojená s tragickou událostí, která zacloumala celou Prahou. Do restaurace U Vocilků přišel mladík s děvčetem, kapelníkovi položil na pult padesát korun a poprosil o zahrání právě této písničky. Dvojice chvíli tančila, pak se vytratila směrem k toaletám. Zazněly dva výstřely. Vyděšený

personál běžel za mladými lidmi, ale pomoci jim již nebylo. Příběh nešťastné lásky zaplnil první stránky novin a podnikavý nakladatel Jan Hoffmann zveřejnil inzerát: „*Když odejde děvče? Tak se rychle zapomene - ale, 'Když odejde děvče' od Ingríše, pak o něm zpívá celá Praha!*“ A desky s tímto „hitem“ se prodalo na 100 000 kusů!

Cesta ke slávě

Rodák ze Zlonic nedaleko Slaného žil do roku 1912 u prarodičů v Lounech, toulal se podél Ohře, jak si sám nazval řeku Ohře, a pod čedičovými kupkami Českého středohoří začínal nacházet svůj vztah k přírodě. Stejně místo v jeho srdci měla i hudba, otec byl výtečný houslista, a než začal pracovat jako železničář, živil se jako vojenský kapelník. Syna Eduarda vedl k muzice, a když se celá rodina přestěhovala do Prahy, světil jeho výchovu benediktinskému klášteru na Břevnově. Eduard působil v letech 1916–1918 v klášteře jako vokalista. Absolvoval gymnázium, nastoupil ke studiu na Přírodovědecké fakultě, odkud ovšem bez vědomí rodičů přestoupil na konzervatoř. Tu vystudoval u takových osobností, jako byli J. B. Foerster, V. Novák či J. Křička. Ještě před absolutoriem přijal v roce 1927 místo tenora a kapelníka v divadle Aréna. Tak se vydal mimořádně úspěšnou uměleckou dráhu – napsal na tisícovku drobných skladeb a písní, z nichž celou řadu nazpíval a nahrál slavný R. A. Dvorský. Dále složil hudbu k šedesáti operetám,

příčemž například *Rozmarné zrcadlo* dosáhlo 1600 (!) repríz. Jako dirigent vystoupil ve většině pražských divadel. Sám zpíval a zahrál si i ve filmu. Přátelil se s Hašlerem, Futuristou, Longenem, Voskocem a Werichem i Ježkem. V Pražském rozhlasu měl pravidelnou půlhodinku, skládal hudbu ke krátkým filmům. Spolupracoval s nejslavnějšími zpěváky a orchestry. Na účet mu přicházely vysoké tantiémy. Ingriš se stal úspěšným, bohatým mužem.

Z Nemuzikantské boudy do světa

Ingriše to táhlo k divoké vodě, jakou tenkrát byla Vltava, než Svatojánské proudy zatopila voda dnešní přehrad. Jako známý tramp měl domovenku osady Margon, kde také složil „Niagaru“. Svůj srub přitom nazval *Nemuzikantská bouda*. Jako známý

skladatel tu přijímal významné celebrity z hudebního i hereckého světa. V roce 1944 ho při jedné z repríz *Rozmarného zrcadla* přímo z divadla odvedlo gestapo. Na jednom z večírků totiž s příslušným komentářem rozlámal a spálil své lyže, než by je, jak velelo nařízení, odevzdal pro potřeby německé armády. Dvě z přítomných tanečnic ho udaly. Tři měsíce čekal ve vězení na verdikt, až při posledním výslechu mu vyšetřovatel prozradil, že ho zná z divadla, a s varováním, aby si dával větší pozor, ho nařídil propustit. Na Vánoce téhož roku dostal Ingriš dárek – knihu *Sjížděl jsem dravé řeky* od H. Rittlingera. Ta ho inspirovala k novoročnímu předsevzetí cestovat do míst, „kde se lidé nezabíjejí“. Na konci roku 1947 se definitivně rozhodl. Tušil, kam směřuje jeho země. V bance měl více než milion korun, ale v poválečném Československu

Ingriš se narodil ve středočeských Zlonicích, zdejší dominantou je barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie z 1. poloviny 18. století

Inzerce

